

Poštnina plačana v gotovini.

Cena 2 Din

OPERA

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI 1933/34

Libuša

Premijera 11. aprila 1934

IZHAJA ZA VSAKO PREMIJERO

UREDNIK: M. BRAVNIČAR

Dežnike - nogavice

KUPITE

najugodnejše

v trgovinah tovarne

VIDMAR

LJUBLJANA: Pred Škofijo 19
Prešernova ul. 20

BEOGRAD: Kralja Milana 13

ZAGREB: Jurišičeva ul. 8

Lastni izdelki!

Ogroma izbira!

Tovarniške cene!

GLEDALIŠKI LIST

NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI

Izhaja za vsako premijero

Premijera 11. aprila 1934

Bedřich Smetana: „Libuša“

Preden je Smetana dovršil »Dalibora«, mu je njegov libretist Wenzig že poslal nov libreto, katerega junakinja je bila češka kneginja Libuša. Smetana, ki je bil takrat že popolnoma gluha, je šel kmalu na delo in rešil z »Libušo« problem narodne slavnostne češke opere. Prva uprizoritev se je vršila 11. junija 1881. na dan otvoritve praškega Narodnega divadla. Čez eno leto pa je novo gledališče pogorelo. Leta 1883. je mojster prisostvoval drugi otvoritvi Narodnega gledališča in pela se je zopet »Libuša«. Od tega dne je »Libuša« stalno v sporedu praškega gledališča za vse svečane prilike in narodne praznike. Do letošnje sezone ni prestopila čeških mej, dokler jo niso pred nekaj meseci izvajali prvič v Zagrebu.

V »Libuši« je avtor napravil velik korak naprej. V primeri z njegovimi prejšnjimi deli je veliko bolj drzen v harmonijah in polifoniji. V njej je dosledno izvedel motivično delo. Mistični značaj opere, oddaljen od vsakdanjega ozračja, je inspiriral glasbo posebne stilizacije, resne patetičnosti in veličastnega miru. Smetana je bil odkrit pripadnik Wagnerjeve teorije o glasbeni drami, vendar ga Wagner ni zapeljal, kakor pravi J. Korngold, temveč ga je samo vodil. Smetanova dramatična dela so višek njegovega vstvarjanja. Z njimi je položil temelje češki narodni operi. Vse njegovo delo je bilo prepojeno z veliko ljubeznijo do svojega naroda in vse kar je napravil, je smatral samo za dolg, ki ga je dolžan plačati svojemu narodu.

Smetana je napisal osem oper:

»Braniboři« je njegovo prvo dramatsko delo. Libretist Karl Sabina je vzela snov iz časov pustošenja Braniborov na Češkem. Pisano je že v znamenju novega sloga glasbene drame. Delu so očitali wagnerjanstvo, Smetani pa so odrekli sposobnost

komponiranja oper, ki bi bile dostopne ljudstvu. Njegov odgovor na takšne kritike je bila

»Prodana nevesta«, ki je tip komične opere in z njo ustvaril narodno opero, ki ima le malo primerov v glasbeni zgodovini. Prvotna oblika »Prodane neveste« je bila v dveh dejanjih z vmesno prozo. Smetana jo je predelal za uprizoritev v Parizu in ji dal današnjo obliko. (Razdelil jo je v tri dejanja, prozo pa je zamenjal z recitativi.) Po »Prodani nevesti« si je naložil nalogo, da v naslednji operi uveljavi resni narodni slog. Tako je nastal na Wenzingov libreto

»Dalibor«, ki ga je odlikuje enotnost stila in invencije ter je prepojen z okolišem romantične dobe vitezov. »Daliborju« je sledila skoraj neposredno slavnostna opera

»Libuša«. Avtorju so očitali, da se je izneveril slogu svoje »Prodane neveste«. Da bi ovrgel očitke, je poiskal libreto komičnega značaja, vendar nasprotnega »Prodani nevesti«. In ustvaril je eno izmed svojih najgracioznejših del,

»Dve vdovi«. Značaj te opere leži v eleganci miljeja češke aristokracije, komika dela pa v pikantnosti godbe, ki se harmonično sklada z lahkotno konverzacijo glavnih oseb. »Dvema vdovoma« sta sledili dve operi s sižeji iz vaškega življenja. Prva je

»Poljub« (Hubička) na tekst Eliške Krasnohorske. V oblikovnem oziru je ta opera ena najenotnejših, komponirana kot eno edino dolgo dejanje, ki je pa samo iz tehničnih razlogov razdeljeno na tri slike. Je tudi edina opera, v kateri Smetana direktno uporablja citat narodne pesmi (uspavanka v prvem dejanju). Novost v njej je tudi slikanje prirodne romantike. Druga opera, zložena na tekst iste pisateljice,

»Tajnost«, je v komiki pravo nasprotje »Poljuba«. Tu so skoraj vse osebe izrecno komične. Poezija in drastičnost se družita v nekaterih scenah naravnost genialno. Tudi romantika služi v njej kot sredstvo za komiko. Zadnja dokončana mojstrova opera je

»Vražji zid« (Čertova stena), katere vsebina je vzeta iz južno češke legende o postanku velike skale v strugi Vltave. V glasbenem oziru prinaša nove harmonične kombinacije, ki presečeja s svojo modernostjo. Smetana je začel nato komponirati še

»Violo« po Shakespeareju, ki ga je mojster že od mladosti oboževal, a že v začetku dela ga je prehitela smrt. V odlomkih »Viole« se že vidi kaos, ki je zavladal v zadnjem času v glavi velikega skladatelja.

B. Smetana je bil rojen 2. marca 1824. v malem češkem mestecu Litomyšlu. Njegov oče je bil tam oskrbnik pivovarne grofa Waldsteina. Nadarjenost za glasbo se je pojavila pri Smetani že v zgodnji mladosti. Šest in pol leta star je Smetana že javno koncertiral na neki akademiji. Sedem let star je prišel v gimnazijo, odkoder pa je kmalu zbežal in se z vso voljo vrgel na glasbo. Ko je njegov oče zvedel za sinov »gimnazijski študij«, ga je poslal nadaljevat šolo pod nadzorstvom njegovega strica v Plzen. V plzenski družbi je kmalu zaslovel kot klavirski virtuoz in skladatelj graciozних plesnih skladb, ki so se izvajale na dijaških prireditvah. Po dokončanih gimnazijskih študijah je Smetana spet odšel v Prago, kjer je živel v pomanjkanju in trpljenju. Edini zaslužek so mu bile privatne ure, sam pa je nadaljeval študije pri izvrstnem pedagogu Josipu Prokschu. V Prokschovem inštitutu se je tudi seznanil s svojo poznejšo prvo ženo Katarino Kolařovo. Ravnatelj konservatorija Kittl ga priporoči za glasbenega učitelja grofu Thunu in tako si je gmotno nekoliko opomogel. Po štirih letih učiteljevanja se napoti po svetu kot klavirski virtuoz. Turneja se gmotno ni obnesla in v stiski se je obrnil do slavnega pianista Franca Liszta, ki sta si postala odtlej dobra prijatelja. V jeseni leta 1849. je Smetana dobil koncesijo za otvoritev svoje šole in kmalu nato se je poročil. Zavod je sijajno uspeval in Smetana je par let delal in živel v neskaljeni sreči. Leta 1856. ponudi Smetani slavni pianist Aleks Dreyschock mesto direktorja Filharmonične družbe v Goeteborgu na Švedskem. Smetana je sprejel ponudbo. V Goeteborgu je deloval več let, kjer je bil radi svojega znanja in visoke umetniške kvalifikacije splošno priljubljen. Na Švedskem mu je zbolela žena, zato se je hotel vrniti v domovino. Medpotoma pa mu je žena v Dresdenu umrla in v domovino je pripeljal samo še njene zemske ostanke. Doma je ostal le kratko dobo. Leta 1860. se je Smetana vdrugeč poročil. S svojo drugo ženo Barbaro Ferdinandí se je vrnil v Goeteborg, kjer je deloval še tri leta. Na ženino prigovarjanje se je spet vrnil v domovino. V Pragi je zopet odprl svojo šolo, poleg tega pa je vodil pevsko društvo »Hlahol« in deloval v »Umetniški besedi«. Postal je glasbeni poročevalec »Narodnih Listov«, ustanovil je operno dramatično šolo in se aktivno udeleževal vsestransko v glasbenem življenju svoje domovine. V Pragi je začel komponirati svojo prvo opero »Branibori na Češkem«, kateri so sledile druge, kakor smo jih prej navedli. V jeseni 1874. leta je

popolnoma oglušil. Njegovo zdravje je pričelo pešati. Kmalu po drugi izvedbi »Libuše« l. 1883. se pojavi spet živčna bolezen, ki ga tira brezusmiljeno h koncu. Duh mu temni in po sklepu zdravnikov prepeljejo mojstra v praško umobolnico, kjer po treh tednih dotrpi in ugasne.

Eden največjih čeških sinov je umrl dne 12. maja 1884. ob 4. uri popoldne. Njegovo truplo počiva na slavnem Vyšehradu.

(Po virih A. B.)

Vsebina opere

»Libuša« je vrsta dramatičnih slik iz češkega mita, ki proslavljajo Češki narod. Smetana je vstvaril iz njih opero, s katero praznujejo vse večje narodne svečanosti.

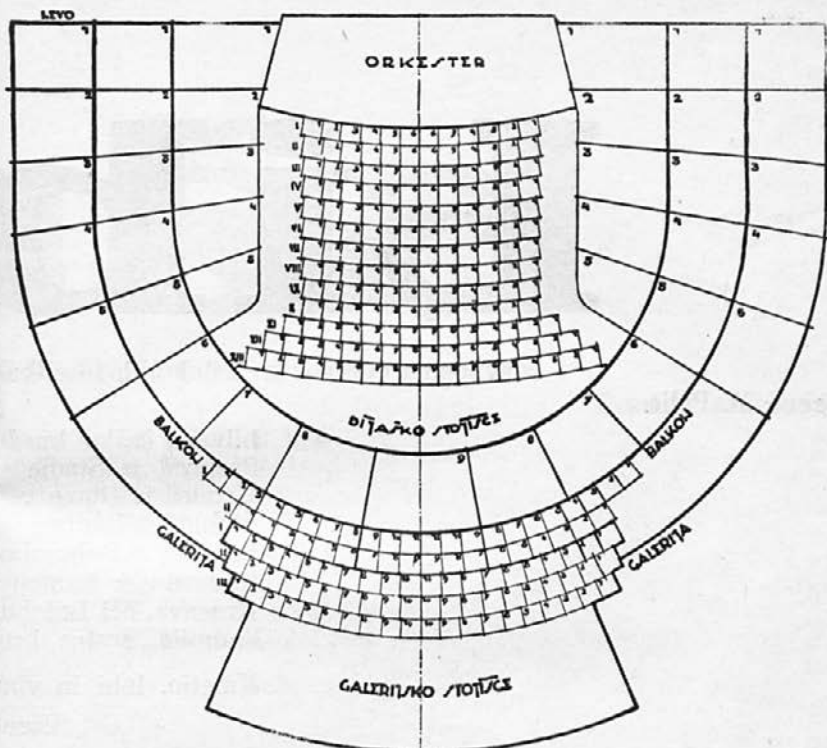
1. dejanje. Dva brata Chrudoš in Štáhlav se spreta radi dediščine. Libuša naj odloči o tem pravnem sporu. Libuša je bila ena od treh hčera poganskega kneza Kroka, ki je prevzela vladarske posle vsled pomanjkanja moškega potomstva. Bila ni samo izredno lepa, temveč se je odlikovala tudi z izredno predvornostjo in proroškim darom. (Napovedala je vnaprej ustanovitev Prage.) Pred sodiščem je Chrudoš razžalil Libušo z izjavo, da ni spodobno, da bi ženska moškemu delila pravico. Libuša pozove narod, da si izvoli kneza, ljudstvo pa prepusti odločitev Libuši, ki pošlje nato poslanca k Přemyslu.

2. dejanje. Prepir med bratoma je zanetila prav za prav Krasava, ker je trdila, da ljubi Štáhlava, čeprav je bila že prej strastno zaljubljena v Chrudoša. Na grobu Chrudoševega očeta je uspelo Krasavi s svojim priznanjem spraviti se s Chrudošem. — Na svojem posestvu pri vezenju snopov se hrepeneč spominja Přemysl Libuše. Njegova ljubezen je našla odziv in v veliko veselje vseh ga pokličejo za kneza in Libušinega moža. Slovo vzame od svojega posestva in svojih lip, pod katerimi je neštokrat sanjal o Libuši ter se odpelje s svojimi sorodniki v grad.

3. dejanje. Libuša spravi oba brata in gre svečano okrašena svojemu soprogu nasproti. Přemysl z Libušo zavzameta sedeža v zboru. Chrudošu odpustijo njegov pregrešek z objemom in poljubom. Libuša prorokuje nato iz sedaj že prošlih dni: Prikážejo se junaške postave prvih čeških knezov: Břetislav in Jitka, Jaroslav Sternberški, zmagovalec tatarjev, Otakar II., Karl IV., imenovan oče domovine, Husitske vodje Žižka in Prokop Veliki s svojo vojsko in končno plemenita, kraljevska osebnost Jurja Poděbradskega. Po grozotah in trpljenju zasveti spet luč, prikážejo se slavni Hradčani. Opera konča v radosti in veselju, da bo češki narod premagal vse grozote in večno živel.

Lastnik in izdajatelj: Uprava Nar. gledališča v Ljubljani. Predstavniki: Oton Župančič. Urednik: M. Bravničar. - Tiskarna Makso Hrovatin, vsi v Ljubljani.

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V DRAMI

Kaj je lepota, katera osvaja, očara smrtnika od najnižjih delavskih vrst, do turogočnih kron, prestolov?

Lepota je najkrasnejša cvetlica, s katero more mati priroda obdariti ženo, katere sveta dolžnost je, vzgajati in negovati to cvetlico.

Kako se neguje, vzgaja ta divna cvetlica? Ne mogoče z različnimi pudri, suhimi, mastnimi šminčkami: nasprotno, tisto je pokončavanje prave lepote. Lepota rabi pravih

sočnih, vegetalnih tvarin, katere delujejo, hranijo, ne pa sušijo. Za zvečer uporabljajte **Uran kremo** mastno, zjutraj izperite z mlečno vodo ter z **Uran Zoraida milom**, nakar takoj namažite z **Uran Zoraida kremo** dnevno, nato z **Uranovim Zoraida pudrom**, ki je lahek, nedolžen, kakor prašek cvetlice. Ne samo, da lice po masaži z **Uran kremo** nočno, **Zoraida kremo** dnevno ter **Zoraida**

pudrom, postane divno, cvetoče, mladostno, iz kateraga diši kipeče zdravje, ampak ta edinstveni preparat naredi kožo baržunasto, mehko, marmornato gladko.

Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, ter Uran Zoraida milo so edina nedosegljiva polepšala moderne žene, vsled tega bi morali **Uran krema nočna, Uran Zoraida krema dnevna, Uran Zoraida puder in Uran Zoraida milo**, krasiti njeno psiho.

Parfumerija Uran, Ljubljana

Libuša

slavna opera v treh dejanjih (6 slikah), napisa J. Wenzig, prevedel F. M., uglasil B. Smetana.

Dirigent: M. Polič.

Režiser: prof. O. Šest.

Libuša, češka knežna Z. Kunčeva k. g.
 Přemysl iz Stadie R. Primožič
 Hruoš iz Otave M. Rus
 Štahlav z Radbuz St. Marčec
 Lutobor z Dobroslavskega A. Petrovič k. g.
 Radovan iz Kamenega V. Janko
 Krasava, hči Lutoborova V. Thierry-Kavčnikova
 Radmila, sestra bratov F. Bernot-Golobova
 Kmetje, lehi in vladike
 Přemyslovi
 podje in dame z dvora Libuše.
 složniki. Ljudstvo.

Dejanje se vrši na Vyšehradu, v St. in gozdni pokrajini v poganski dobi.

Blagajna se odpre ob pol 20.

Začetek ob 20.

Konec ob 23.

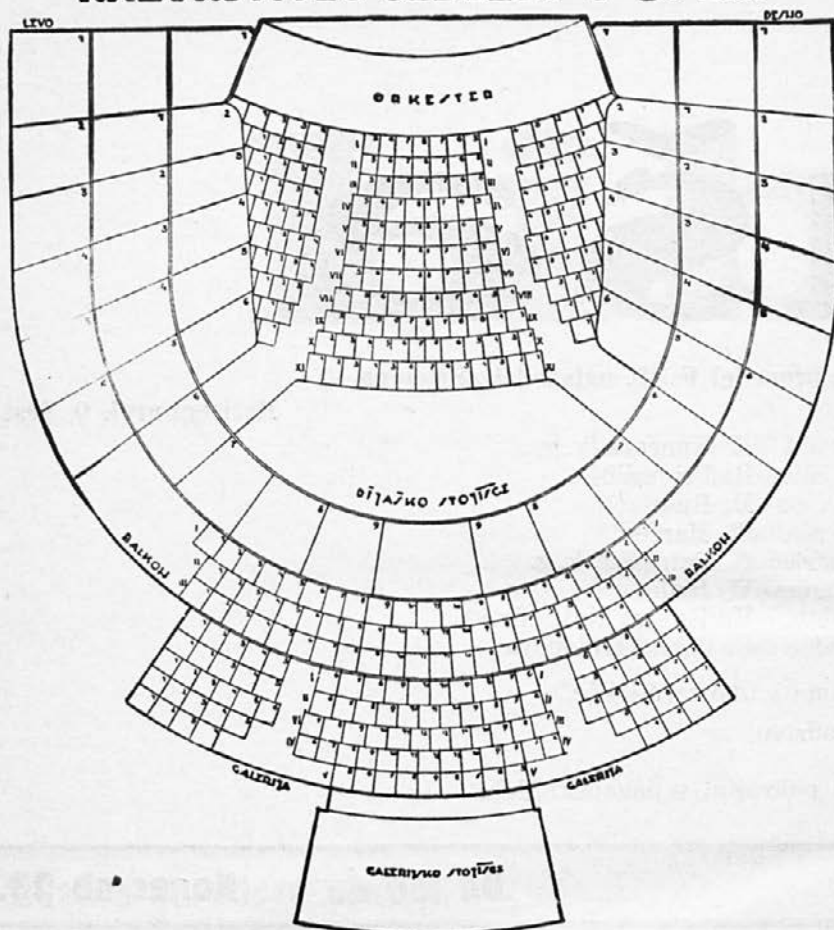
Parter: Sedeži I. vrste	Din	42—
" II. - III. vrste	"	37—
" IV. - VI.	"	33—
" VII. - IX.	"	28—
" X.	"	26—
" XI.	"	26—
Lože Lože v parterju	"	140—
" I. reda 1-5	"	140—
" 6-9	"	160—

Dodatni ložni sedeži	Din	22—
Balkon: I. vrsta	"	27—
" II. "	"	27—
" III. "	"	23—
" I. balkon	"	18—
" II. "	"	20—
" "	"	10—

Galerija: Sedeži I. vrste	Din	14—
" II.	"	13—
" III.	"	13—
" IV.	"	10—
" V.	"	10—
Stojišče	"	3—
Dijaško stojišče	"	7—

Predpisana taksa za penzion je vračunana v cenah!
VSTOPNICE se dobivajo v predprodaji pri gledališki blagajni opernem gledališču od 10. do pol 1. in od 3. do 5. ure

RAZVRSTITEV SEDEŽEV V OPERI

Po predstavi

v kavarno

NEBOTIČNIK

Dnevno koncert popoldan in

zvečer do 1 1/2 ure zjutraj

Pivo - izbrana vina

Topla in mrzla jedila

Priporoča se Vam

„SLAVIJA“

JUGOSLOVANSKA ZAVAROVALNA BANKA D. D.
V LJUBLJANI

za zavarovanje

proti oškodovanju vsled požara, eksplozije, kraje, toče, nesreč i. t. d. na zgradbah, opremi, tvornicah, avtomobilih kot tudi na lastnem telesu in življenju

Podružnice: Beograd, Sarajevo, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split

Glavni sedež: Ljubljana, Gosposka ulica 12

Telefon števil. 2176 in 2276

Knjigarna

Učiteljske tiskarne v Ljubljani

Frančiškanska ul. 6

Podružnica:

Maribor

Tyrševa ulica 44

Ima v zalogi vse slovenske leposlovne, znanstvene in šolske knjige, mnogo hrvatskih, srbskih, francoskih, angleških, italijanskih del ter velika izbira nemških leposlovnih in znanstvenih knjig. Razna učila za šolo in dom. Naroča vse jugoslovanske, slovanske, nemške, francoske, angleške in italijanske revije. Velika izbira muzikalij za vse instrumente kakor tudi klavirskih izvlečkov za petje in klavir. Velika izbira modnih časopisov.

**Samozavesten,
prikupen nastop**

na družabnih prireditvah

edinole v

PEKO

čevlju

